

आत्मा अमर छ, त यो जन्मन्छ न मर्छ । -गीता

सुक्तिसंधा

सम्पादकीय

देशको हितमा फाइदा लिने अवसर

सरकार र नेकपा माओवादी बीच विस्तृत शान्ति संझौता भएको १७ वर्ष भएको छ । शान्ति संझौताको मुख्य काम वेपत्ता कार्यकर्ताको खोजी गर्ने र सत्य निरूपण गरी मेलमिलापको वातावरण बनाउनु हो । नेकपा (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले दुई वर्षमा वेपत्ता योद्धाको स्थिति सार्वजनिक हुने प्रतिबद्धता जनाएका छन् । 'वेपत्ता योद्धाको स्थिति दुई वर्ष भित्रमा दुङ्ग्याउने गरी कार्य सुरु गरिसकेको जानकारी प्रधानमन्त्री पुष्ट कमल दाहाल प्रचण्डले दिएपनि विगतको जस्तै हुने आशंका छाप्रधानमन्त्री दाहालले एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसंग टिआरसि विधेयक पारितका लागि सहयोग मागेका छन् । संयुक्त राष्ट्रसंघको महासभामा भाग लिन जानू अधिक विदेशीलाई देखाउन भेटवार्ता गरेका हुन भन्ने आरोप गलत गर्न प्रधानमन्त्रीले अब सबैको चित बुझाउनु पर्छ ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डको-'वेपत्ता योद्धाको स्थिति सार्वजनिक गर्ने, उनीहरूलाई शहीदको सम्मान दिने र परिवारलाई उचित क्षतिपूर्ति, परिपूरणसहितको व्यवस्था गर्ने आफू पूरे लागिएर्ने प्रतिबद्धता छ । शान्ति प्रक्रियाका बाँकी काम दुई वर्ष भित्र दुङ्गोमा पुन्याउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेपनि १६ वर्ष सम्म पूरा नभएको दुई वर्षमा परिणाम आउँछ भन्नु अपत्यारिलो कुरा हो । माओवादी मा एउटा कुरा अस्संग अर्को कुरा गर्ने बानी हटाउनुपर्छ । सङ्क्रमणकालीन न्याय सम्बन्धी विधेयक संसदबाट पारित गर्ने गरी तीन दूला दलले संचालाई जोड दिनु सकारात्मक काम हो । वेपत्ता योद्धा परिवार समाजले काठमाडौंमा आयोजना गरेको एक कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री प्रचण्डसँगै दूला दलहरूको सहमतिमा नै सो विधेयक संसदबाट पारित हुने अवस्था बन्दै गएको छ । अहिले पनि सदन भित्र सबै राजनीतिक दल र सदन बाहिरका पीडितसँग पनि सम्झदारी बनाएर सत्य निरूपण तथा वेपत्ता आयोग सम्बन्धी विधेयक पारितहुनुपर्छ । नेपाली काङ्गेसका रमेश लेखकले वेपत्ता योद्धाको स्थितिलाई र सत्य निरूपणसँग सम्बन्धित विषयलाई दुङ्गोमा पुन्याइन्छ भन्ने कमिटमेन्ट गरेका थिए । त्यसैगरी नेकपा (एमाले)का प्रदीप ज्ञावलीले पनि वेपत्ता योद्धाका परिवारका अगाडि, शहीद परिवारजनको अगाडि उभिएर जेकमिटमेन्ट गरेका थिए । तीनको धेरै तुलो अर्थ छ ।

शान्ति प्रकृयाको काम सक्न प्रधानमन्त्री दाहाल, काङ्गेस सभापति शेर बहादुर देउवा र एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले पटकपटकका वार्ता र भेटवाटले केही सहज वातावरण बनाउँदै लगेको छ । राजनीतिक र कार्यशैलीमा तीन दलबीच मतभेद रहेपनि शान्तिसम्झौताका काम पूरा गर्ने लचकता देखाएका छन् । माओवादी लडाकुलाई दुई लाख दिने निर्णय अदालतको अन्तरिम आदेशका कारण रोकिएको कारण प्रधानमन्त्री प्रचण्डलाई लचकता देखाउने मौका पाएका छन् । कुरा धेरै गर्ने तर काम थोरै गर्नेगरेकोले पनि सबैले विश्वास गर्ने ठाउँ थिएन । अहिले थोरै बोलेर धेरै काम गर्ने वाचा गरेका प्रचण्डले पुरानै बानी छोड्न सकेका छैनन् । अरु सबै कुरा छोडेर शान्तिसम्झौताका बाँकी काम पुरा गर्न सकेमा प्रधानमन्त्रीले शान्तिपूर्ण राजनीतिको पनि नेतृत्व गर्न सक्ने अवसर पाउनेछन् । यो मौकाको फाइदा लिनु देशको हितमा हुनेछ ।

भगवान श्रीकृष्णको जन्म र बाल लिला

नारायण प्रसाद बास्तोला

यस स्वायम्भूव मन्त्रको समयमा सुतपा नामका प्रजापति र तिमी पृथ्वी नामकी थियो । व्रह्मजीले तिमी दुवैलाई सत्तान उत्पन्न गर्ने आज्ञा दिनु भएको थियो । त्यस बेला तिमीहरू दुवैले १२ वर्ष घोर तपश्या गव्याँ । तिमीहरूको तपश्याबाट प्रश्नन भएर तिमीहरूको अभिलाषा पूर्ण गर्नेको निमित्त म तिमीहरूको सामुन्ने प्रकट भएर तिमीहरूको मनमा जे इच्छा छ सो माग भन्दा तिमीहरू दुवैले म जस्तै गुणसिल भएको छोरा बाट छ । तसर्थ यिनका सबै छोरा म तिमीलाई सुम्पी दिनेछु । बासुदेबको भानाई मनासिव सम्फेर कस्ले देवकीलाई मार्ने विचार छाडियो । बासुदेब पनि खुशी भएर आमो घरतिर लागे । समय पुगे पालि छोराको जम भयो । बासुदेबको मनमा तुलो दुःख लागे पनि किरिमान नाम गरेका पहिलो छोरा त्याएर सुपीडिए । बासुदेबले आमो वचनको पालना गरे । साधुजनले सत्यलाई पालना गर्न जे गर्न पनि सबैलाई । तर असत्यलाई कहियै स्विकार गर्दैन् । कस्ले बासुदेबको सत्य परायणता देखी खुशी भएकोले सानो बालकलाई फिर्ता गरि भेरे यसबाट मलाई कुनै भय छैन, आकाशवाणीमा मेरो मृत्यु आठाउँ गर्भावाट उत्पन्न भएको सन्नानाबाट हुने भेनेको छ । बासुदेबले पनि ठिक हो भेनेर बालक लिई घर कर्फी आए ।

सोही बेलामा नारदजी कस्ले कहाँ पुरो भेने हे राजन ! बज्रामा बस्ने नन्द आदि गरिएका गोपहरू र उनका स्त्रीहरू बासुदेब आदि वृष्णी वंशका यादवहरू सबै वन्यु वान्धवहरू देवता हुन् । यसबेला तिम्रा सेवामा लागेकाहरू पनि सबै देवता हुन्, दैत्यहरूले गर्दा पृथ्वीको भार बढी रहेको कारण देवताहरूको तर्फबाट तिमीलाई वध गर्न निमित्त तयार भै रहेको छ ।

देवर्षि नारदजी फर्के पछी विष्णु देवकीको गर्भबाट मलाई मार्ने प्रकट हुँचेन् भने कस्लाई निश्चय भयो र देवकी र बासुदेवलाई हतकडी लगाएर कारागरमा राखी दियो । देवकीका गर्भबाट उत्पन्न भएका प्रत्येक बालकलाई विष्णु सम्फेर कस्ले मार्न लाग्यो ।

पूर्वजन्ममा म कालनेमी नामको असुर थिए र विष्णुको हातबाट मेरे यहाँ उत्पन्न भएको हुम भने कुरा कस्लाई शाहा थियो । यसै कारण यादवहरू सँग विरोध भएकाले यदु, भोज र अन्यक वसी यादवहरूका अधिपति आफ्ना पिता उपरेतालाई कैदी तुल्याई स्वयं सुरुसेन देशको राज्य गर्न लाग्यो ।

कस्ले आफ्ना मत मिल्नेसँग

मिलेर अन्य मत नमिलेहरूको र यादवहरूलाई नाश गर्न लाग्यो । केवल अकुरु लगायत अलिकात यादवहरूले कस्ले बहिनीको चुल्टो समाती मार्न तयार भयो । त्यो निर्लज्ज महानिश्चुरी कस्ले निर्दनिय काम गर्न लागेको देखेर महाभायामी बासुदेवजीले मिठो बोली बोलेर कस्लाई सम्भाइ

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेलामा बाटोमा कस्ले यस्तो आकाशवाणी सुन्नो ।

ए मूर्ख । जसलाई त रथमा राखेर लगिरहेको छस विद्येको आठाउँ वर्षमा योद्धाको राखी विवाह गर्दा खेरी हाती, घोडा, रथ तथा रामा रामा गहानाले सजिएका २०० दासी दाइजोको रूपमा दिए । वरवधुको विदाईको बेला मञ्जल धुन बज लागे । घोडाको लागाम समातर रथ हावैदै रहेको बेल

